

YURTTAŞ GAZETECİLİĞİ

PROF.DR. ÇİLER DURSUN

2016

YURTTAŞ GAZETECİLİĞİ ABD'DE ORTAYA ÇIKTI

- Dünyada yayınlanan ulusal, bölgesel ve yerel gazete sayısı en yüksek olan ülke, kıta büyüklüğünde olduğu için, ABD'dir.
- **Tekelleşmenin de en yoğun olduğu ülke ABD'dir.**
- 1970'lerin sonuna kadar ABD'de yayın yapan gazete, televizyon ve radyolar, siyasal iktidarlara karşı toplumu temsil ederken ve toplumsal sorumluluk, kamu yararı ilkelerine göre habercilik yaparken, 1980'lerden itibaren bu durum hızla değişmeye başlamıştır.

MEVCUT DURUMA TEPKİ OLARAK YURTTAŞ GAZETECİLİĞİ

- Haber değerlerinin yeniden ve geniş kitlelerin çıkarı merkezli tanımlanmasına,
- Haber yapım sürecinde okurların etken hale getirilmesine
- Gazetecilik mesleğinin ortaya çıkışında olduğu gibi, toplumsal sorumluluk anlayışı ile yeniden halkın güvenini kazanmaya yönelik bir yayıncılık anlayışı ile uygulanmasına yöneliktir.

YURTTAŞ GAZETECİLİĞİ NEDİR?

- Yurttaş gazeteciliği, dar anlamıyla ve çıkışında;
 - haber toplamada yurttışa başvuran,
 - habere yurttış açısından bakan,
 - habere konu olan olayın veya sorunun yurttış lehine sonuçlanmasına kadar takipçi bir biçimde haber yayınına devam eden,
 - gerektiğinde yurttış haberin yapım ve yazım sürecine de dahil eden bir gazetecilik uygulamasıdır.

YURTTAŞ GAZETECİLİĞİ TEMEL BELGELERİ

- 1998 yılında, 31 Mayıs–3 Haziran tarihleri Arasında WEF (World Editors Forum) toplantısında insanların giderek daha az gazete okuması ve daha az televizyon izlemesi ve önceleri reyting getiren cinayet, skandal, sansasyona dayalı haberlere ilgisiz ve tepkisiz kalması sorununa ortak çare olarak haberleri yeniden tanımlama, hedef kitleyi harekete geçirme ve farkındalık yaratmaya yönelik bir gazetecilik anlayışının yaşama geçirilmesi üzerinde görüş birliğine varılmıştır.
- Bu hedefler, aslında liberal habercilik anlayışının normatif yönlerinin (nesnellik, tarafsızlık, dengelilik, hakkaniyet vb.) güçlendirilmesini amaçladığı için, yine liberal habercilik anlayışı içinden yapılan bir revizyon niteliğindedir.

LIBERAL HABERCİLİK ANLAYIŞI İÇİNDEN BİR REVİZYON MU?

- Medyanın tarafsızlık görüntüsü altında, sermayenin ve büyük çıkar gruplarının neredeyse sözcüsü durumuna gelmesi, gazetecilerin kendi içinden kaynaklanan tepkilerin gelişmesine yol açmıştır.
- Gazetecilik mesleğinin toplumda itibar kaybı, okurları haberlere güvensizlik, yabancılaşma ve kayıtsızlık ile yaklaşmaya iterken mesleğın güçlü ve etkili olabilmesi arayışlarının sonucu gelişmiştir yurttaş gazeteciliğı.

YURTTAŞ GAZETECİLİĞİNDEN BEKLENTİLER

- Demokrasinin içselleştirilmesini sağlayacak, katılımcı demokratik anlayışın yerleşmesi açısından daha geniş bir kesimi kapsayıcı olacağı umulan bir gazetecilik türü olmuştur.
- Yurttaşların en temel hakkı olan bilgi edinme özgürlüğünün önünde engel oluşturan tekellere karşı, küçük ölçekli, yerelleşmiş ve etkileşimli iletişim araçlarının halkın katılımını sağlamada daha etkili olacağı savunulmaktadır.
- Temel hareket noktası, haber için ve kamusal tartışma için kaynak konumundaki kitle iletişim araçlarını değil, okuyucu, izleyici, dinleyici olan hedef kitleyi ön plana almasıdır.
- Yurttaş gazeteciliği anlayışının, medyanın, hedef kitleyi, kurban ya da izleyici durumuna sokmaktan kaçınıp, kendi kendini yöneten bir toplumda rol oynayan gerçek katılımcılar olarak belirmesi amaçlanmıştır.
- Ancak beklentileri karşılayıp karşılamadığı tartışmaya açıktır.